

2014. évi ... törvény**a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról****1. §.**

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) „Géntechnológiával módosított növényfajtákkal kapcsolatos kötelezettség megszegése” alcíme helyébe az „Egyes géntechnológiai tevékenységekkel kapcsolatos kötelezettség megszegése” alcím lép.

(2) A Btk. 362. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„362. § (1) Aki engedély nélkül

- a) természetes szervezetet géntechnológiával módosít,
- b) géntechnológiai módosítást végző létesítményt létrehoz,
- c) géntechnológiával módosított szervezetet vagy abból előállított terméket
  - ca) zárt rendszerben felhasznál,
  - cb) nem forgalomba hozatali céllal kibocsát,
  - cc) forgalomba hoz,
  - cd) Magyarországra az Európai Gazdasági Térség tagországain kívüli országból behoz, vagy Magyarországról az Európai Gazdasági Térség tagországain kívüli országba kivisz,
  - ce) Magyarországról az Európai Gazdasági Térség tagországaiba, vagy az Európai Gazdasági Térség tagországaiból Magyarországra szállít,

vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki termesztési célú engedéllyel rendelkező géntechnológiával módosított növényfajta szaporítóanyaga vonatkozásában a védzáradéki eljárás időtartamára biztonsági intézkedésként elrendelt behozatali, előállítási, tárolási, szállítási, forgalomba hozatali, felhasználási tilalmat megszegi, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki

- a) a géntechnológiával módosított szervezet vagy abból előállított termék zárt rendszerben történő felhasználására vonatkozó engedélyben meghatározott biztonsági elszigetelési szintnél alacsonyabb elszigetelési szintet alkalmaz,
- b) az (1) bekezdés szerinti tevékenységekre vonatkozó engedélyben meghatározott biztonsági előírásokat vagy hulladékkezelési szabályokat megszegi, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt elzárással büntetendő.”

2. §

Ez a törvény 2014. július 1-jén lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény a közigazgatás rendje elleni bűncselekmények körében új tényállásként szabályozta a „Géntechnológiával módosított növényfajtákkal kapcsolatos kötelezettség megszegését”. A tényállás megalkotására a géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett szaporítóanyagok 2011-es és 2012-es felhasználására figyelemmel került sor, így a tényállás kizárólag a géntechnológiával módosított növényfajta szaporítóanyagával kapcsolatos egyes tevékenységekre terjedt ki. Ugyanakkor a géntechnológiai tevékenységek végzése kapcsán is igény merült fel a büntetőjogi szankcionálásra, figyelemmel arra, hogy az elmúlt időszakban a géntechnológiai hatóság számos olyan esetről szerzett tudomást, ahol engedély nélkül folytattak olyan géntechnológiai tevékenységet, amelyek igen súlyos, a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatással járhatnak. Ezekben az esetekben tehát a géntechnológiai bírság megállapításáról szóló 148/2003 (IX.22.) Korm. rendelet szerinti bírsággal való fenyegetettség nem bizonyult elegendő visszatartó erőnek.

A géntechnológiai tevékenységgel, annak mezőgazdasági és élelmiszer-előállítási alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről és az ezeket érintő magyar stratégiáról szóló 53/2006. (XI. 29.) OGY határozatban, valamint Magyarország Alaptörvényének a testi és lelki egészséghez és az egészséges környezethez fűződő jogot biztosító, továbbá a genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdaságot és az egészséges élelmiszerekhez való hozzáférést deklaráló XX. cikk (1) és (2) bekezdésében, valamint XXI. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban indokolt fenti büntető törvénykönyvi tényállás kiegészítése

- a) a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Gtv.) 1. §-a (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott valamennyi géntechnológiai tevékenység (a géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek ártalmatlanítása kivételével) engedély nélkül történő végzésére, illetve
- b) bizonyos, a társadalomra kiemelten veszélyes, engedéllyel végzett tevékenységekre is, ha a tevékenység az engedély kereteit túllépi.

A büntető törvénykönyvi tényállás kiegészítését indokolja, hogy például egy kísérletben használt génmódosított mikroorganizmussal adott esetben sokkal nagyobb környezeti vagy egészségügyi kárt lehet okozni, mint egy génmódosított növény termesztésével, amire a jelenleg hatályos tényállás vonatkozik. A tudomány és technika folyamatos és gyors fejlődésével újabb és újabb kihívásokkal kell szembenéznünk. Az Európai Unió más tagállamaiban egyre több zárt rendszerű laborkísérletet végeznek és rohamosan növekszik a környezetbe történő kibocsátások száma is, amelyek komoly kockázatot jelentenek. Az elmúlt egy-másfél év során számos olyan hazai géntechnológiai tevékenységről szerzett az engedélyező hatóság tudomást, amelyekre a szükséges engedélyt a hasznosító nem szerezte be. A kísérleteket kutatóintézetek, kísérleti kutatóműhelyek, és sok esetben az ezekhez kötődő magáncégek végzik. Az engedélyező hatóságok számos lépést tettek annak érdekében, hogy e tevékenységeket a Gtv. keretei közé tereljék, azonban sokan még

mindig nem nyújtották be az engedélykérelmeket. Óriási kockázatot rejt magában, ha az ilyen jellegű kutatások engedély nélkül, vagy az engedély kereteit túllépve folynak. Komoly kárt okozhat a nem megfelelő hulladékkezelés, vagy a génmódosított növényi, illetve állati kórokozó környezetbe történő kijutása zárt rendszerű kutató laboratóriumokból.

Új problémaként merült fel napjainkban egyes génmódosított állatok illegális megjelenése az Európai Unió piacain. A közelmúltban több tagállamban is árusítottak illegálisan génmódosított díszhalakat. Egyelőre csak olyan trópusi fajokról van szó, amelyek a magyarországi természeti környezetbe kijutva nem képesek a túlélésre és szaporodásra. Azonban a jövőben más, Magyarországon túlélni, szaporodni képes fajokat is módosíthatnak géntechnológiával, és ezek esetleges környezetbe való kijutása és elterjedése visszafordíthatatlan folyamatot indíthatna el, az állatfajtól és a géntechnológiával módosított tulajdonságtól függően jelentős kárt okozva. A közelmúltban fény derült ugyanakkor génmódosított egerek Magyarország területére történő jogellenes behozatalára is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A 2012. évi C. törvény 362. §-ában foglaltakat a tervezett módosítás a c) pontban szereplő eset kivételével lefedi, így a hatályos tényállásból csak a természeti célú engedéllyel rendelkező géntechnológiával módosított növényfajta szaporítóanyaga vonatkozásában a védzáradéki eljárás időtartamára biztonsági intézkedésként elrendelt behozatali, előállítási, tárolási, szállítási, forgalomba hozatali, felhasználási tilalom megszegése kerül külön nevesítésre a módosított tényállás első paragrafusában.

Géntechnológiai tevékenységeknek minősülnek a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Gtv.) 1. § a)-c) pontjaiban felsorolt tevékenységek. A Gtv. 2. § a) pontja szerint a természetes szervezet bármely olyan élőlény, amely képes génállományának újratermelésére vagy annak örökítésére, kivéve az ember. A Gtv. 2. § b) pontja szerint a géntechnológiával módosított szervezet pedig az olyan természetes szervezet, amelyben a génállomány géntechnológiai módosítás által változott meg, ideértve ennek a szervezetnek a módosítás következtében kialakult tulajdonságot továbbvivő utódait.

Elkövetési magatartásnak minősül a természetes szervezet géntechnológiával való engedély nélküli módosítása; a géntechnológiai módosítást végző létesítmény engedély nélküli létrehozása; a géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek zárt rendszerben történő engedély nélküli felhasználása, nem forgalomba hozatali célú engedély nélküli kibocsátása, engedély nélküli forgalomba hozatala, az Európai Gazdasági Térség tagországain kívüli országból (a

továbbiakban: harmadik ország) történő engedély nélküli behozatala, harmadik országba történő engedély nélküli kivitele, Magyarországról az Európai Gazdasági Térség tagországaiba, vagy az Európai Gazdasági Térség tagországaiból Magyarországra engedély nélküli szállítása.

A Gtv. 1. §-ában található ártalmatlanításra a tényállás nem terjed ki, mivel ártalmatlanításról csak akkor beszélhetünk, ha a genetikailag módosított szervezet (a továbbiakban: GMO), a GMO-ból származó hulladék, illetve a GMO összetevői környezetszennyező hatása megszűnik, környezetkárosító hatása kizárásra vagy megszüntetésre kerül, függetlenül attól, hogy ez engedéllyel vagy anélkül, illetve az engedélytől eltérő módon történik-e. Tehát az ártalmatlanításból nem származhat olyan környezeti kár vagy egészségügyi károsodás, ami indokolná a tényállás ártalmatlanításra való kiterjesztését. Amennyiben nem megfelelő az ártalmatlanítás módja, és a GMO kijut a környezetbe, akkor az a GMO engedély nélküli kibocsátásának minősül, amelyre az új normaszöveg kiterjed.

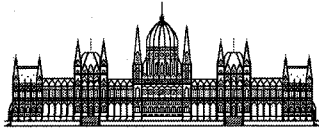
A bűncselekmény alanya általános, azt bárki elkövetheti.

A büntetőjogi felelősségre vonást indokolt kiterjeszteni egyes olyan esetekre is, amelyeket ugyan engedéllyel végeznek, de az engedélyben foglaltaktól eltérő módon és ez által különös veszélyt jelenthetnek az emberi egészségre és a környezetre. Így ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt elzárással büntetendő

- a) a géntechnológiával módosított szervezet vagy abból előállított termék zárt rendszerben történő felhasználására vonatkozó engedélyben meghatározott biztonsági elszigetelési szintnél alacsonyabb elszigetelési szint alkalmazása,
- b) az (1) bekezdés szerinti tevékenységekre vonatkozó engedélyben meghatározott biztonsági előírások vagy hulladékkezelési szabályok megszegése.

a 2. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

Országgyűlési Képviselő

Képviselői önálló indítvány

**Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének**

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 6. cikk (1) bekezdése alapján benyújtom a **Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról** szóló törvényjavaslatot.

Budapest. 2014. január 24.

Dr. Budai Gyula
országgyűlési képviselő
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség